

Obsah

Předmluva	3
Úvod	9
Co je to lineární programování	9
Krátký přehled historie	11
Jednoduchý příklad a jeho řešení grafickou metodou	13
Používaný matematický aparát	16
1 Různé formulace úlohy LP	22
1.1 Obecný tvar úlohy LP	22
1.2 Úloha LP v rovnicovém tvaru	23
1.3 Úloha LP ve tvaru nerovností	24
1.4 Převody úloh LP do tvaru rovností a nerovností	24
2 Některé aplikace LP	28
2.1 Stručný seznam nejznámějších praktických aplikací podle odvětví	28
2.2 Nejznámější typy úloh LP a jejich aplikace	29
2.2.1 Dopravní problém	29
2.2.2 Přiřazovací problém	32
2.2.3 Směšovací úlohy	34
2.2.4 Úloha o plánování výroby	35
2.3 Další příklady aplikací LP	35
2.3.1 Lineární L_1 -regrese	35
2.3.2 Diskrétní Čebyševova aproximace	36
2.3.3 Diagnostika rakoviny prsu	36
2.3.4 Berlínský vzdušný most	37
3 Geometrie lineárního programování	40
3.1 Základní pojmy z oblasti LP	40
3.2 Konvexní množiny	41
3.3 Konvexní polyedrická množina	47
3.4 Krajiní body, vrcholy a bázové body	49
3.5 Oddělující a opěrné nadroviny	53

3.6	Konvexní kužely	57
3.7	Farkasovo lemma a základní věta lineárního programování	60
3.8	Geometrický pohled na řešení úlohy LP pomocí simplexové metody	62
4	Standardní simplexová metoda	65
4.1	Odvození simplexové metody z pohledu lineární algebry	66
4.1.1	Určování nových bázových řešení	67
4.1.2	Test optima v úloze LP	70
4.2	Standardní simplexová metoda	72
4.3	Metody pro výběr indexu vstupujícího do báze	76
4.4	Výpočet počátečního bázového řešení	79
4.4.1	Metoda s penalizačním členem	79
4.4.2	Dvofázová metoda	80
4.4.3	Jiná varianta dvofázové metody	81
4.4.4	Aplikace metody s penalizačním členem	81
4.5	Degenerace, zacyklení a anticyklické metody	83
4.5.1	Co může způsobit degenerace v úloze LP	83
4.5.2	Anticyklické metody	87
4.6	Výpočetní složitost simplexové metody	93
5	Optimalizační úlohy s omezeními	97
5.1	Základní pojmy	98
5.2	Nutné podmínky prvního řádu	101
5.3	Konvexní programování	104
5.4	Dualita v konvexním programování	106
5.5	Význam Lagrangeových multiplikátorů	108
6	Princip duality v lineárním programování	109
6.1	Odvození duální úlohy pro obecnou úlohu LP	109
6.2	Duální úlohy pro speciální tvary úlohy LP	111
6.3	Vztah mezi primární a duální úlohou	112
6.4	Ekonomická interpretace duálních proměnných	114
7	Další verze simplexové metody	116
7.1	Odvození simplexové metody z pohledu optimalizace na základě KKT podmínek	116
7.2	Algoritmus simplexové metody získané z KKT podmínek	119
7.2.1	Porovnání standardní a „naivní“ simplexové metody	123
7.3	Revidovaná simplexová metoda	124
7.3.1	Revidovaná metoda s explicitní inverzí	124
7.3.2	Revidovaná metoda s faktorizací inverze bázové matice	125
7.3.3	Revidovaná metoda s faktorizací bázové matice	126
7.3.4	Metody s reinverzí a refaktorizací	126

7.3.5	Metody pro výběr indexu vstupujícího do báze	126
7.4	Simplexová metoda a zaokrouhlovací chyby	127
7.4.1	Jak zmírnit negativní vliv zaokrouhlovacích chyb	132
7.5	Porovnání různých verzí simplexové metody	132
7.5.1	Porovnání pro plné matice	133
7.5.2	Porovnání pro řídké matice	133
7.5.3	Která metoda je výhodnější?	134
8	Duální simplexová metoda	136
8.1	Princip odvození duální simplexové metody	136
8.2	Algoritmus ve standardním tvaru	137
8.3	Výpočet počátečního duálně přípustného řešení	139
8.3.1	Zahájení výpočtu	139
8.3.2	Vyhodnocení výsledku	140
8.4	Revidovaná duální simplexová metoda	143
8.5	Použití duální simplexové metody	144
9	Metody vnitřních bodů	145
9.1	Úvod	145
9.2	Základní primárně duální metoda	146
9.3	Metoda sledování cesty	147
9.3.1	Metoda sledování cesty jako bariérová metoda	150
9.3.2	Co když nemáme na počátku striktně-přípustný bod	152
10	Dopravní úloha	154
10.1	Popis úlohy a její vlastnosti	154
10.1.1	Existence optimálního řešení	155
10.1.2	Dopravní úloha jako úloha LP v rovnicovém tvaru	156
10.2	Nalezení počátečního bázevého bodu	157
10.2.1	Obecný algoritmus	157
10.2.2	Metoda severozápadního rohu	158
10.2.3	Metoda minimální ceny	161
10.2.4	Vogelova aproximační metoda	163
10.3	Nalezení optimálního bázevého řešení	165
10.4	Celočíselné řešení dopravní úlohy	171
10.5	Nevyrovnaný dopravní problém	172
10.5.1	Nesplněné požadavky odběratelů	173
10.5.2	Nevyčerpané kapacity dodavatelů	174
11	Celočíselné lineární programování	175
11.1	Typické úlohy a aplikace celočíselného LP	175
11.1.1	Přiřazovací problém	175
11.1.2	Řezný problém	176

11.1.3	Úloha o batohu	177
11.1.4	Problém obchodního cestujícího	178
11.2	Vybrané metody pro řešení celočíselného lineárního programování	179
11.2.1	Metody řezných nadrovin	180
11.2.2	Metody větví a mezí	186
	Literatura	194